

Länsstyrelsen
Västerbotten

Remiss

Datum
2025-01-30

1 (6)

Remissvar Länsstyrelsen Västerbotten En konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige. (LI2024/01634)

Länsstyrelsen Västerbotten lämnar här sina synpunkter på remiss:

En konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige.

Sammanfattning

Länsstyrelsen konstaterar att utredningen gjort en god insats utifrån den komplexitet som finns i uppgiften och de facto att det har skett under knappa tidsförhållanden. Länsstyrelsens konstaterar också att utvecklingen inom drönarbranschen går väldigt snabbt och att det hela tiden behöver finnas en omvärldsbevakning som möjliggör att lagrum och övrigt hänger med i utvecklingen och svarar mot de förutsättningar som behövs i Sverige och EU för att bedriva en konkurrenskraftig drönarbransch.

Sammanfattningsvis vill Länsstyrelsen trycka på att förslag i kapitel 9, där behov av interimslösningar, kunskapshöjning samt tillståndprocesser, är ett viktigt kapitel att lösa ut.

Länsstyrelsen tillstyrker till viss del samtliga 20 förslag i rapporten.

Länsstyrelsens förordar att förslaget kring att etablera en samverkansplattform för obemannad luftfart i Sverige genomförs.

Länsstyrelsen välkomnar att Transportstyrelsen lyfter att det inte är möjligt att finansiera utvecklingen av UAS verksamhet utan tillkommande resurser.

Länsstyrelsen tillstyrker vikten av att Sverige formulerar och sedan implementerar en nationell strategi och synliggör sin ambition för hur man vill använda UAS och ta vara på dess fördelar.

2025-01-30

Länsstyrelsen i Västerbotten är gärna behjälplig i det vidare arbetet med att utveckla förslagen eftersom flera förslag berör länsstyrelsens verksamhet. Länsstyrelsen i Västerbotten är med i några av de större innovationsprojekt som pågår just nu och berör just UAS/UAV och mobila laddningsstationer. Vilket betyder att utformningen av detaljerna kan ha betydelse för oss.

Beredskapsdirektör för Länsstyrelsen Västerbotten ingår också i två olika Nato Exploratory team kring: *Autonomous Transport Swarms* och Natos: *UAV Logistics using a grid of autonomous charging stations*. Dessa båda team skulle kunna användas som någon form av expertpanel eller referensgrupp för regeringen i det fortsatta arbetet. Dessa är dock internationella med deltagare från olika Natoländer. I referensgrupp kan i så fall med fördel representanter från de olika svenska myndigheter som ingår i grupperna väljas ut och kompletteras med andra sakkunniga.

Vidare bör det även tas fram en strategi eller implementera Natos strategi för: *Countering Hybrid Threats – prepare – deter – defend*, och applicera på UAV. Hur förbereder vi vårt samhälle? Hur upptäcker vi? Hur visar vi och har tröskelförmåga/motståndskraft och hur försvarar vi oss?

Länsstyrelsen Västerbottens kommentarer

8.3 Förutsättning för måluppfyllnad

8.3.1 Geografisk tillgänglighet

Länsstyrelsen Västerbotten tycker det är bra med det som är skrivet kring den geografiska tillgängligheten. I norra Sverige med stora avstånd och utmaning i infrastruktur samt kollektivtrafik kan drönare vara en god möjlighet att tillse lika tillgång på varor, sjukvårdsmaterial etcetera.

Ett U-space luftrum skapar säkrare och effektiva flygningar när antalet drönare ökar. Det finns en farhåga i att; som det skrivs i utredningen på sidan 91 att aktörer sannolikt kommer upprätta verksamhet endast där det är ekonomiskt lönsamt. Där behövs det; precis som det står i fortsättningen; finnas möjlighet att via kommun eller stat ansöka om ekonomiskt stöd för etablering.

2025-01-30

Länsstyrelsen anser också att det är av vikt att ytterligare se över och dra lärdomar från exempelvis hur drönartjänster använts i Ukraina men också i andra katastrofer i närtid. Innovativa drönartjänster kan även bidra till kortare ledtider och mer effektiva insatser vid exempelvis naturkatastrofer, skogsbränder, blåljusverksamhet, eftersök/spaning, övervakning och inspektion av kritisk infrastruktur. Idag används traditionella helikoptrar i ovanstående exempel, men dessa kommer successivt att kunna ersättas med innovativa drönartjänster vilket sannolikt kommer att ge både kostnadseffektivitet och tidsvinst.

8.3.6 Negativ påverkan på djur och natur behöver minimeras

Bra att perspektivet som sametinget har lyft kommit med i utredningen.

8.4.1 Drönare skapar innovation och samhällsnytta

Inom flertalet av våra länsstyrelser och kommuner används drönare redan idag vilket detta avsnitt pekar på. Av vikt att dra nytta av den erfarenheten.

För att skapa en lägesbild, oavsett olycka, händelse eller liknande kan drönare vara av avgörande betydelse.

Inom jordbruket är detta mycket viktigt och kan vara en viktig del framgent för försörjningsberedskap genom att, som utredningen visar på, öka produktivitet och samtidigt minska miljöpåverkan.

8.4.2 När drönare skapar olägenheter och fara

Detta är ett perspektiv som behöver tas höjd för och det behövs säkerställas att Deter – Detect – Defend är etablerade på svenskt territorium. Utifrån Natos strategi för att bemöta hybrida hot: *Countering hybrid threats* - [NATO - Topic: Countering hybrid threats](#)

I sammanhanget har behovet av att utveckla förmågan till C-UAS (CounterUAS, drönarskyddssystem) lyfts av såväl Polismyndigheten, MSB som flera länsstyrelser. Polismyndigheten efterlyser även en

2025-01-30

nationell samordning för C-UAS (Transportstyrelsen, 2024).
Länsstyrelsen i Västerbotten ställer sig bakom detta.

9.1 En nationell ambition behöver formuleras och en samverkansplattform inrättas

Länsstyrelsens förordar att förslaget kring att etablera en samverkansplattform för obemannad luftfart i Sverige genomförs.

Länsstyrelsen tillstyrker även förslaget kring en nationell ambition för hur man vill använda UAS i Sverige med tillägget att det även då, utifrån ambition, bör utvecklas en nationell strategi, implementeringsmodell och därefter standardisering av vissa drönardetaljer.

9.2 Det krävs nya samarbeten och arbetssätt

Länsstyrelsen i Västerbotten använder drönare i vissa av sina verksamheter samt deltar i innovationsprojekt tillsammans med en rad andra aktörer kring just UAS - *Vinter Hugo* och *mobil kommunikationstjänst – infrastruktur för laddning*. Det behövs generellt, precis som Transportstyrelsen pekar på, ges i uppdrag till berörda myndigheter att både analysera sitt bidrag till en effektiv och konkurrenskraftig drönarbransch samt klargöra sin roll på området.

9.3 Utveckling fodrar resurser och rätt förutsättningar

Länsstyrelsens förordar både förslag 4 och 5. Angående förslag 5 bör det tydliggöras även utifrån 9.2 att analysera sitt eget bidrag till branschen samt klargöra roll och utifrån detta tillse att nödvändiga resurser tilldelas. Länsstyrelsen tillstyrker förslagen.

9.5 Polismyndigheten och försvarsmakten är viktiga i den fortsatta utvecklingen

Utöver förslag 8 och förslag 9 bör det ges i uppdrag till antingen någon av ovanstående två utpekade myndigheter, eller annan att ta fram och utveckla en nationell förmåga till C-UAS (CounterUAS,

2025-01-30

drönarskyddssystem). Detta ska kunna användas offensivt och över stora geografiska områden. Här krävs nationell samordning.

9.6 Kunskapshöjning krävs för både det offentliga och privata

Förslag 10 bör genomföras på ett systematiskt sätt så inte detta belastar samtliga aktörer i systemet att ta fram egna analyser och fastställande av roll.

Till både förslag 10 och 11 bör det relativt enkelt gå att ta fram digitalt material och tillse att korrekt information kommer till rätt aktör och sedan implementeras.

9.7 Acceptans är en framgångsfaktor

Länsstyrelsens tillstyrker förslag 12. Även sista meningen om finansiering blir av största vikt.

9.8 Effektivare tillståndsprocesser

Länsstyrelsen anser att denna tillståndsprocess behöver digitaliseras och vara mycket tydligare än idag så att det framgår vilket underlag som ska vara med. Detta för att undvika onödigt långa handläggningstider och bidra till minskad konkurrensförmåga. Eftersom Transportstyrelsen inte ser det som möjligt att all tillståndsverksamhet ska samordnas av en myndighet så kanske det ändå skulle kunna gå att ha en väg in med en träff för ansökan och sedan fördelas de olika bilagor till olika myndigheter. Detta för att säkerställa att handläggningstiden och komplexiteten i detta minskar och att inte det i förlängningen gör att Sveriges konkurrenskraft minskar.

9.11 Kommuners möjlighet att påverka upprättande av U-space-luftrum

Länsstyrelsen ser förslag 19 som en väg att gå. Regionen kan lösa uppgiften på ett fullgott sätt så länge som Länsstyrelsen har möjlighet att yttra sig. Om regeringen vill, skulle även statens förlängda arm, tillika högsta civila totalförsvarsmyndighet, Länsstyrelsen, ges uppdraget att hålla samman lokala och regionala samråd vid upprättande av U-space-luftrum. Ett U-space-luftrum som hamnar mellan flera olika län (regional nivå) och flera olika

2025-01-30

kommuner (lokal nivå) skulle kunna hanteras av någon av länsstyrelserna i det geografiska området då det finns en kunskap och erfarenhet av att hålla i samrådsprocesser över länsgränserna och väl upparbetade kanaler mellan länsstyrelserna (regionalnivå) och mellan länsstyrelserna och kommunerna. Däremot behöver, i båda fallen, finansiering för detta eventuella uppdrag utredas.

Enligt förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion har länsstyrelserna bland annat som uppgift att utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande samt inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Som högsta civila totalförsvarsmyndighet finns också då möjligheten att se hur U-space-luftrummet påverkar totalförsvarsplaneringen i området.

Allmänna synpunkter

Komplexiteten är stor och utvecklingen går i snabb takt. Det är tydligt att den obemannade luftfarten har potential. För att utvecklingen av drönarverksamheten i Sverige ska bli effektiv och skapa nytta i framtidens transportsystem så krävs så väl ekonomiska resurser, utökad kunskap och ett bredare samarbete.

Fortsättningsvis behöver ett kommande uppdrag/utredning ha ett djupare fokus på industriell och affärsmässig behovsbild. Det bör även finnas något kring att standardisera teknik för drönare generellt men också specifikt kring autonom laddning.

Sverige behöver arbeta med både utveckling av detta och ha en god samverkan mellan myndigheter och näringsliv. Sverige behöver också bygga en förmåga att ha god kontroll över luftrummet och vilka som rör sig i det. Den civila drönarmarknaden kommer sannolikt att bidra till nya arbetstillfällen, förutsättningar för god tillgänglighet i hela landet och klimatsmarta transporter. I glesbygden kan drönare bli en del av utbyggd samhällsservice. Att tillsammans skapa goda förutsättningar och gränser kommer att vara avgörande för att drönares potential ska frigöras.

I tjänsten//

Magnus Hansson

Beredskapsdirektör

Länsstyrelsen Västerbotten